

Schoolondersteuningsprofiel

juni 2021

COLOFON

© SO De Zonnehoeek, Apeldoorn, 2021

www.cso-dezonnehoek.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Algemene gegevens	5
2.1 Contactgegevens.....	5
2.2 Onderwijsvisie	6
2.3 Leerling populatie	8
3. Leerlingondersteuning	12
3.1 Basisondersteuning	12
3.2 Onderwijsondersteuningstructuur	16
3.3 Planmatig werken	17
3.4 Grenzen van de zorg.....	25
4. Conclusies en ambities	26

1 Inleiding

Door het schrijven van dit schoolondersteuningsprofiel, willen wij in beeld brengen welke ondersteuning wij onze leerlingen bieden. Ook geven wij aan welke stappen wij gaan zetten om de ondersteuning op onze school te verbeteren. Het profiel is samengesteld met het personeel van onze school. Nadat er advies gegeven is door de MR is het profiel door ons schoolbestuur vastgesteld.

Het schoolondersteuningsprofiel maakt onderdeel uit van ons schoolplan. De ouders van onze school worden over de mogelijkheden voor (extra) ondersteuning op onze school geïnformeerd in de schoolgids. Het profiel wordt in de toekomst verder ontwikkeld en getoetst.

2 Algemene gegevens

2.1 Contactgegevens

SO De Zonnehoek

Citroenvlinder 77
7323 RC Apeldoorn
T (055) 534 07 41
E info@cs0-dezonnehoek.nl

VSO De Zonnehoek

Heemradenlaan 102
7329 BZ Apeldoorn
T (055) 534 25 25
E info@cs0-dezonnehoek.nl

Onze school is onderdeel van

CSO Apeldoorn

Meester van Hasseltlaan 57
7316 DK Apeldoorn

T (055) 58 89 889
E info@cs0-apeldoorn.nl
www.cs0-apeldoorn.nl

2.2 Onderwijsvisie

De Zonnehoek

Samen waar het kan, apart waar nodig!

Onze school is een plek waar wij samen onszelf mogen zijn.

De Zonnehoek is een onderwijs- en expertisecentrum voor leerlingen met een verstandelijke beperking. We staan regionaal en landelijk bekend om onze deskundigheid op het gebied van Autisme Spectrum Stoornis (ASS).

De Zonnehoek bestaat uit 2 locaties:

Speciaal Onderwijs (SO) voor leerlingen van 4-12 jaar.

Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) voor leerlingen van 12-20 jaar.

De Speciale Onderwijsafdeling (SO) van De Zonnehoek voor leerlingen van 4 tot 12 jaar is gevestigd in het multifunctionele centrum het Kristal in de wijk Zuidbroek.

Hierin zijn 4 scholen gevestigd, 2 reguliere basisscholen en 2 scholen voor speciaal onderwijs. De combinatie van speciaal onderwijs en basisonderwijs maakt van het Kristal een unieke omgeving waarin samenwerking het sleutelwoord is. Faciliteiten, zoals het zwembad, gymzalen en de aula kunnen we gezamenlijk gebruiken. Kennis en expertise worden gedeeld ten behoeve van de ontwikkeling van onze leerlingen.

Identiteit

Onze christelijke school is een open school. Wij stellen ons open voor alle levensbeschouwingen. Iedereen is welkom. Met de Bijbel als inspiratiebron, stimuleren we elkaar tot verantwoordelijkheid voor onze aarde en de samenleving. Dit willen we uitstralen in de wijze waarop we met elkaar omgaan; een open houding en met respect voor ieders mening.

Waar zijn wij goed in...

We zijn goed in samenwerken, creatief werken en denken en het bieden van een veilige plek. We dragen bij aan een brede ontwikkeling en goede voorbereiding op de maatschappij. We benutten kansen en mogelijkheden en hebben unieke aandacht voor ieder kind met welke problematiek dan ook. We bieden kwaliteit in pedagogiek, didactiek en methodiek. De Zonnehoek heeft veel kennis en ervaring op het gebied van Autisme Spectrum Stoornissen (ASS).

Leerlingen zijn voor ons:

Uniek!

Puur!

Talenten!

Inspirerend!

Leerlingen zijn voor ons uniek. Ze zijn een bron van inspiratie om ons werk te doen. Iedere leerling heeft zijn eigen talenten en ontwikkelt zich. Elke leerling vraagt zorg, veiligheid, perspectief op ontwikkeling en elke leerling wil gezien worden.

We zien ouders/verzorgers als partners: samen staan we voor de ontwikkeling van het kind. Ouders zijn de belangrijkste ambassadeurs van de school.

Belofte aan leerlingen en ouders

Leerling (wij beloven jou dat.....)

- We een veilige plek bieden, waar je jezelf mag zijn
- Je iedere dag een warm welkom en nieuwe kansen ervaart
- Dat je leert omgaan met anderen en jezelf
- We je vragen wat je nodig hebt om te ontwikkelen en met plezier naar school te gaan
- Je een uitdagende en stimulerende omgeving bieden

Ouders (wij beloven u dat.....)

- We samen met u werken aan de ontwikkelingsmogelijkheden van uw kind
- We u ervaringsdeskundigheid zien en willen inzetten in de praktijk.
- We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen, ook als het moeilijk is
- We werken vanuit respect, openheid, inspiratie en verantwoordelijkheid

Activiteiten buiten de school

Het zinvol en plezierig invullen van de vrije tijd is voor veel leerlingen geen vanzelfsprekendheid. Om die reden laten wij de leerlingen kennismaken met diverse activiteiten, waar ook aan kan worden deelgenomen na schooltijd of in de naschoolse periode.

Binnenschools aanbod: Excursies, schoolkamp, schoolreizen en schoolsportactiviteiten.

Buitenschools aanbod: Sportmix, Creamix, Muziekmix en Theatermix.

Cultuureducatie

De Zonnehoeck is een Cultuurprofielschool, cultuureducatie maakt een structureel onderdeel uit van het lesaanbod binnen de school.

Door cultuureducatie stimuleren we het creatief denken bij leerlingen om hen zo de gelegenheid te geven om zich te ontwikkelen op gebieden als communicatie, samen werken en leren omgaan met veranderingen. Cultuureducatie levert een belangrijke bijdrage aan persoonsvorming, wie wil ik zijn en wat is mijn eigen culturele rijkdom, een uitdagende betekenisvolle leeromgeving zorgt dat de leerling gemotiveerd aan de slag gaat. Het stelt de leerling in staat om keuzes te maken om aan te geven wie hij/zij is en hoe hij/zij in de wereld staat.

De Zonnehoeck vindt het belangrijk leerlingen kennis te laten maken met zoveel mogelijk aspecten van kunstzinnige vorming. Zo is er veel aandacht voor muziekonderwijs, daarbij is muziek een middel om het contact met de leerlingen te bevorderen en hen plezier te laten beleven aan het samen maken van muziek.

De SO-afdeling beschikt over een llab. Door te werken met digitale media krijgen de leerlingen een beter inzicht in hun eigen functioneren. Ze ervaren dat deze nieuwe media extra mogelijkheden bieden tot communiceren en participeren binnen de samenleving.

Therapie en begeleiding

Binnen onze school wordt er gebruik gemaakt van: Fysiotherapie, Logopedie, SI- therapie en EMDR

2.3 Leerling populatie

De Zonnehoek biedt onderwijs aan een brede groep leerlingen, die een SO indicatie via het Samenwerkingsverband hebben ontvangen. In eerste instantie betreft dit leerlingen met een verstandelijke beperking en/of in combinatie met autisme, hechtingsproblematiek end. Daarnaast is er een zeer grote diversiteit qua cognitief niveau en ook qua sociaal emotioneel niveau. Leerlingen op De Zonnehoek variëren qua IQ van ongeveer rond de 20 tot ongeveer rond de 90. Bij plaatsing van de leerlingen met een hoog IQ geeft de veilige sociale, kleinschalige leeromgeving en deskundigheid op het gebied van gedrag, autisme etc., veelal de doorslag. Leerlingen met een zeer laag IQ en laag totaal ontwikkelingsniveau krijgen extra zorg geboden (bv. door inzetten van zorgmedewerkers in de klas).

Plaatsing en indeling in de groepen:

De leerlingen zijn verdeeld over verschillende soorten groepen, te weten reguliere-, en specifieke groepen. De specifieke groepen zijn de BEVO groepen en de onderwijszorggroep Deze staan hieronder verder beschreven.

Bij de plaatsing houden we rekening met leeftijd, ontwikkelingsniveau en kind kenmerken (de belemmerende en stimulerende factoren). In alle groepen staat de totale ontwikkeling van het kind centraal.

De groepen zijn heterogeen samengesteld waarbij we kijken naar leeftijd en of ze sociaal emotioneel en cognitief bij elkaar passen. Hierdoor zitten verschillende leerniveaus bij elkaar in de klas. Voor elk kind bieden we een onderwijsaanbod dat past bij die specifieke kind kenmerken en bij het eigen niveau. Ook proberen we tegemoet te komen aan de specifieke zorg- en hulpvragen. In de praktijk kan dit betekenen dat een leerling die instroomt soms parttime start en toewerkt naar een fulltime onderwijs setting.

Expertise in en noodzaak van extra begeleiding:

Op de Zonnehoek is expertise aanwezig op het gebied van omgaan met leerlingen met een verstandelijke beperking, al dan niet in combinatie met autisme en/of moeilijk verstaanbaar gedrag. Het team heeft zich geschoold in “moeilijk verstaanbaar gedrag” met name in relatie tot een verstandelijke beperking, o.a. door facet-training, Master EN en autisme/gedrag specialist. De Zonnehoek is hierdoor in staat leerlingen met complexe gedragsproblematiek, al dan niet tijdelijk, te plaatsen. De school ziet het als een uitdaging om deze leerlingen een passend onderwijsaanbod te kunnen geven mits er voldoende ondersteuning en facilitering tegenover staat.

De afgelopen jaren worden er in toenemende mate leerlingen met gedragsproblematiek aangemeld. Deze leerlingen hebben veel behoefte aan structuur, nabijheid, directe aansturing en veel afwisseling in in-/en ontspanning. Om deze reden kunnen deze leerlingen geplaatst worden in een speciale groep. Dit kunnen leerlingen zijn uit alle profielen. In een dergelijke groep heerst gedurende de hele week een basisklimaat met een sterk regulerende structuur en een grote mate van voorspelbaarheid.

Het gaat om leerlingen die niet of moeilijk functioneren binnen de reguliere groep, vooral op sociaal- emotioneel gebied. Deze leerlingen hebben veel directe aansturing nodig en vaak een zeer trage verwerkingssnelheid. Het gedrag van deze leerlingen is dan ook moeilijk te beïnvloeden.

Het gaat om leerlingen die door hun gecompliceerde beperking (angst, chaos, overprikkeld, eigenaardige structuren enz.) zeer professionele begeleiding nodig hebben om zich te ontspannen, zich veilig te voelen, zich te ontwikkelen en succeservaringen op te doen. Hierdoor zijn voorwaarden als een kleine groepsgrootte, aangepast programma en meer visualisatie noodzakelijk.

De leerlingen hebben door hun gedragsproblemen voortdurend correctie en aandacht nodig en hebben baat bij veel individuele begeleiding en verduidelijking.

Reguliere groepen

In de reguliere zmlk-groepen binnen de Zonnehoek zitten leerlingen met een uitstroomprofiel/leerroute 2,3,4 (en met hoge uitzondering 5,6). De aanpak is gericht op leerlingen met verwachte uitstroombestemming arbeidsmatige dagbesteding of (beschutte) arbeid. Groepsgrootte is maximaal 12 leerlingen en de insteek is het geven van een klassikale les. We werken met een voorspelbare dagindeling, gevisualiseerd door middel van pictogrammen, en een gestructureerde inrichting van de leersituatie.

BEVO groepen

Aanpak gericht op leerlingen met verwachte uitstroombestemming activiteitengerichte dagbesteding. In deze groepen zitten leerlingen met een uitstroomprofiel/leerroute 1,2 en/of 3.

Er wordt gewerkt in kleine groepen. Leerkrachten worden ondersteund door assistenten. Gemiddeld is er sprake van 1 begeleider op 4 leerlingen. Instructie vindt veel plaats in subgroepjes van maximaal 3 leerlingen of individueel. Week- en dagprogramma's worden aangepast aan de individuele leerling.

We werken met een voorspelbare dagindeling, gevisualiseerd door middel van pictogrammen, en een gestructureerde inrichting van de leersituatie.

Onderwijs-Zorggroep:

Leerlingen met een complexe zorgvraag en een IQ < 35 (uitstroomprofiel/leerroute 1) zijn ook welkom binnen de Zonnehoek. Deze leerlingen komen in de Onderwijszorggroep wanneer er sprake is van complex gedrag waarbij het welzijn en veiligheid van de andere leerlingen in het gedrang komt.

Uitstroombestemming/leerroute 1 is bestemd voor leerlingen die uitstromen naar een vorm van dagactiviteiten. Deze stroom is bedoeld voor leerlingen die een complexe problematiek hebben. Het gaat om leerlingen met een ontwikkelingsachterstand op diverse gebieden. De leerlingen hebben naast een verstandelijke beperking een bijkomende beperking (motorisch, zintuiglijk, stoornissen in het autistisch spectrum, gedragsproblemen). Het gaat om leerlingen die door hun gecompliceerde handicap, in combinatie met een laag cognitief niveau, zeer professionele begeleiding nodig hebben om te kunnen ontspannen (zich veilig voelen) en zich te kunnen ontwikkelen. Het zijn leerlingen bij wie het autisme vaak zeer sterk op de voorgrond treedt en alles bepalend is. In deze stroom ligt de nadruk meer op zelfredzaamheid en de sociaal-emotionele vaardigheden. Wat betreft de sociaal-emotionele ontwikkeling is er sprake van een sterke verbondenheid met het hier en nu. De leerling ervaart de wereld vooral via eigen zintuigen.

De leerling is wat betreft zijn directe omgeving vooral gericht op toevallige omstandigheden en gebeurtenissen. Via dagelijks of wekelijks terugkerende gebeurtenissen ontstaat

gewoontevorming.

De leerling leert ervaringsgericht, weet handelingen, ruimte, personen en voorwerpen uit eigen ervaring te herkennen.

Er kan sprake zijn van een geringe weerbaarheid en afhankelijk of angstig gedrag. Een aantal leerlingen heeft de neiging een eigen spoor te trekken, en verliest zich snel in opwinding of een eigen belevingswereld. Daarnaast staat de leerling egocentrisch in de wereld en kan er sprake zijn van onbereikbaarheid.

Deze leerlingen hebben veel ondersteuning en begeleiding 1 op 1 nodig, er wordt extra zorgbegeleiding via de Passerel aangeboden om die 1 op 1 begeleiding mogelijk te maken

Groepsindeling per september 2020

Groep: A

BEVO onderbouwgroep, er zitten 7 leerlingen in deze klas, in de leeftijd van 5, 6 jaar.

De groep bestaat uit 1 meisje en 6 jongens. De leerlingen zijn ingedeeld in uitstroomprofiel 2 en 3.

Groep B

Reguliere onderbouwgroep, er zitten 10 leerlingen in deze klas, in de leeftijd van 5 t/m 9 jaar.

De groep bestaat uit 2 meisjes en 8 jongens. De leerlingen zijn ingedeeld in uitstroomprofiel 2 t/m 4.

Groep C

BEVO middenbouwgroep, er zitten 7 leerlingen in deze klas, in de leeftijd van 7 t/m 10 jaar.

De groep bestaat uit 4 meisjes en 3 jongens. De leerlingen zijn ingedeeld in uitstroomprofielen 1 t/m 3.

Groep: D

Onderwijszorggroep, er zitten 8 leerlingen in deze klas, in de leeftijd van 6 t/m 12 jaar.

De groep bestaat uit 8 jongens. De leerlingen zijn ingedeeld in uitstroomprofiel 1 t/m 3

Groep: K

BEVO bovenbouw, er zitten 7 leerlingen in deze klas, in de leeftijd van 10 t/m 12 jaar.

De groep bestaat uit 5 meisjes en 2 jongens. De leerlingen zijn ingedeeld in uitstroomprofiel 1 t/m 3.

Groep L

Reguliere middenbouwgroep, er zitten 12 leerlingen in deze klas, in de leeftijd van 7 t/m 10 jaar.

De groep bestaat uit 3 meisjes en 9 jongens. De leerlingen zijn ingedeeld in uitstroomprofiel 3 t/m 5

Groep: M

Reguliere bovenbouwgroep met 11 leerlingen in de leeftijd van 8 t/m 12 jaar.

De groep bestaat uit 5 meisjes en 6 jongens. De leerlingen zijn ingedeeld in uitstroomprofiel 2 t/m 5.

Groep N

Reguliere bovenbouwgroep met 9 leerlingen in de leeftijd van 8 t/m 11 jaar.

De groep bestaat uit 9 jongens. De leerlingen zijn ingedeeld in uitstroomprofiel 2 t/m 4.

Groep O

Reguliere bovenbouwgroep met 12 leerlingen in de leeftijd van 11, 12 jaar.
De groep bestaat uit 6 meisjes en 6 jongens. De leerlingen zijn ingedeeld in uitstroomprofiel 3 t/m 5.

De Poel

De Poel is een vestiging waar leerkrachten van De Zonnehoek regelmatig onderwijs verzorgen. De vestiging wordt gezien als een opsplitsing van de school, waarbij een aantal leerlingen de meeste tijd doorbrengen op de Poel. Het gaat om leerlingen in de leeftijd van 10-18 jaar waarvoor een setting in een groep in een schoolgebouw te moeilijk is. Ze zijn voortdurend bezig met reductie van prikkels en veiligheid zoekend in het contact. De leerlingen houden van beweging, zijn snel hoog in hun spanning en hebben leiding en duidelijkheid nodig in een kleine overzichtelijke omgeving met wel cognitieve uitdaging. Hiervoor is de combinatie tussen onderwijs vanuit De Zonnehoek op de locatie van De Poel een meerwaarde. Op dit moment wordt er onderwijs gevolgd door 3 leerlingen van De Zonnehoek.

De Meerwaarde

De meerwaarde

In de praktijk blijkt dat het onderwijsaanbod voor enkele kinderen niet voldoende passend is. We zien dan vaak dat deze kinderen wel onderwijsperspectief hebben maar meer nodig hebben in de randvoorwaarden om tot leren te komen. Om dit in Apeldoorn te kunnen bieden hebben vier samenwerkende partijen de handen ineen geslagen en samen met gemeente en het SWV-PO een plek gecreëerd waar deze kinderen een onderwijs-zorgarrangement kunnen volgen.

Doordat er twee onderwijspartijen (CSO Apeldoorn en De Onderwijsspecialisten) en twee zorgpartijen (De Passerel en 's Heeren Loo) meewerken, is er evenwicht tussen zowel zorg als onderwijs bij de begeleiding van de kinderen.

Op de Meerwaarde wordt gewerkt met een passend onderwijs-zorgarrangement voor leerlingen van 4 tot 13 jaar (SO), die intensieve begeleiding nodig hebben. Dit betreft leerlingen op dit moment functionerend in leerroute 2/3 (doelgroepen model LESCO), waarbij het gedrag het leren belemmert. De Meerwaarde biedt onderwijs aan deze leerlingen en creëert een aanbod van onderwijs en zorg waarin deze voorwaarden en intensieve begeleiding wel geboden kunnen worden.

Op dit moment wordt er onderwijs gevolgd door 1 leerling van De Zonnehoek.

3 Leerlingondersteuning

3.1 Basis ondersteuning

De Zonnehoek kent drie duidelijke niveaus waarbinnen zorg geboden wordt:

Schoolniveau:

Wij bieden een veilige omgeving aan elke leerling, want alleen in deze veilige setting kan een kind tot ontwikkeling komen. De Zonnehoeck ondersteunt iedere leerling in de totale ontwikkeling waarbij wordt gekeken naar sociaal-emotionele, cognitieve en fysiek-motorische ontwikkeling. Omdat wij dit belangrijk vinden is er voor een duidelijke zorgstructuur gekozen. De verantwoordelijkheid voor de zorg ligt in deze zorgstructuur bij de zorgcoördinatoren.

Groepsniveau:

De leerkrachten werken volgens duidelijke, vastgestelde richtlijnen. Zij bieden lesstof op maat. Er wordt gewerkt vanuit een rijke leeromgeving die leerlingen stimuleert tot ontdekken, ontwikkelen en leren. Er heerst een leerklimaat waarbinnen leerlingen gelegenheid krijgen in hun eigen tempo te ontwikkelen. Daarom wordt er gewerkt met groepsplannen en waar nodig een individuele aanpak.

Individueel niveau:

Zelfstandig werken wordt door leerkrachten gestimuleerd. We werken met alle kinderen met een ontwikkelingsperspectief. Vanuit het ontwikkelingsperspectief worden de groepsplannen gemaakt en van daaruit het leerling plan.

Maatschappelijk

De doelstelling van de school is voor de leerlingen een passende plek in de maatschappij te realiseren, waar ze zo tot hun recht komen en zo zelfstandig mogelijk kunnen functioneren. Ons onderwijs is gericht op het zoveel mogelijk ontwikkelen van de kwaliteiten en mogelijkheden van de leerlingen. Ouders en andere betrokkenen worden waar mogelijk actief betrokken bij dit proces.

Pedagogisch

In alle groepen besteden we projectmatig en doorlopend aandacht aan dezelfde omgangsvormen, waarden en normen. We leren leerlingen op een respectvolle manier met elkaars eigenheid om te gaan, weerbaar te zijn en zich te houden aan afspraken. We werken aan een fysiek en sociaal veilige omgeving, waarin het welbevinden van de leerlingen centraal staat. Met respect voor de eigenheid van iedere leerling benaderen de medewerkers de leerlingen op een positieve manier. Zij zijn bemoedigend, stimulerend en leren de leerlingen samenwerken en samenleven. Een open communicatie tussen ouders, leerlingen en medewerkers vinden wij belangrijk.

Onderwijskundig

Er wordt zowel klassikaal, in kleinere groepen en groepsdoorbrekend gewerkt aan gestelde leerdoelen. De vorderingen in de ontwikkeling van de leerlingen worden bijgehouden en verwerkt in ons leerlingvolgsysteem. Er wordt thematisch, doelgericht en efficiënt onderwijs gegeven op zowel het cognitieve, affectieve als creatieve vlak, in een rijke leeromgeving.

Ons uitgangspunt is een gestructureerde lesopbouw met heldere instructie aan leerlingen, zoveel mogelijk gebruikmakend van Expliciete Directe Instructie (EDI).

Het onderwijs is ingericht volgens TEACCH en Expliciete Directe Instructie (EDI) ondersteunt de leerkracht bij het geven van lessen.

Dit onderwijsmodel bezit elementen van de cognitieve psychologie en het behavioristische denken. De cognitieve psychologie toont aan dat kinderen effectief leren als zij nieuwe informatie kunnen verbinden aan aanwezige kennis.

Enkele hoofdkenmerken van EDI zijn:

- Basiskennis en -vaardigheden op een krachtige wijze ontwikkelen.
- Aansluiten op het individueel tempo van de leerling.
- Duidelijke doelen stellen.
- Een heldere leerstofopbouw.
- Directe feedback geven.

In het kort is EDI opgebouwd uit 5 fasen:

1. Terugblik. Elke les start met het terugblikken op de leerstof van de vorige les en met het activeren van voorkennis.

2. Doel van de les. Deze fase begint met een overzicht wat je deze les wilt bereiken. Dan volgt **instructie**.

De leerkracht introduceert de nieuwe stof stapsgewijs, met gebruik van voorbeelden. Hij/zij controleert regelmatig of de leerlingen de stof begrijpen.

3. Instructie/Begeleide toepassing.

Tijdens het begeleid inoefenen stelt de leerkracht veel vragen. Hij let op of alle kinderen betrokken blijven. Hij zorgt voor hoge succes-scores.

4. Individuele zelfstandige toepassing. De leerlingen verwerken de leerstof zelfstandig. De leerkracht creëert een leeromgeving waarin de leerlingen hun leertijd effectief gebruiken. Verlengde instructie; Sommige leerlingen hebben meer tijd nodig om zich het lesdoel eigen te maken

5. Lesafsluiting. In een les volgens het directe instructiemodel wordt onderscheid gemaakt tussen de kleine lesafsluiting en de grote lesafsluiting. De kleine lesafsluiting vindt plaats vóór de zelfstandige verwerking (tijdens begeleid in oefenen doe je eindcontrole oefening: zo weet je wie er snel zijn en wie er nog meer tijd nodig hebben. Kijk goed rond en maak eventueel aantekeningen.) en de grote les afsluiting bevindt zich helemaal aan het eind van de les, ná de zelfstandige verwerking. De leerkracht geeft veel feedback, vooral procesfeedback. Zet de leerling aan het denken: Hoe komt het dat dit goed/fout ging? De leerkracht moedigt veel aan.

In het kwaliteit handboek staat EDI uitgebreider uitgewerkt.

TEACCH

TEACCH staat voor Treatment and Education of Autistic and related Communication handicapped Children. In de TEACCH-benadering brengen we zoveel mogelijk structuur aan in de omgeving waarin de leerling functioneert. Dit doen we door tijd, ruimte en situatie inzichtelijk, overzichtelijk en voorspelbaar te maken (vaste routines, standaardprocedures, orde en regelmaat). We maken dit duidelijk met visuele ondersteuning (bijvoorbeeld door middel van picto's van de dagstructuur en van individuele afspraken). Voor kinderen met taalmoeilijkheden worden Nederlands met gebaren (NmG), foto's en tekeningen gebruikt.

Een groot deel van de principes uit de TEACCH-benadering is van toepassing op alle zmlk-leerlingen (niet alleen op leerlingen met een diagnose in het autismespectrum). Voorspelbaarheid en visualisatie zijn daarom in alle groepen terug te vinden.

Reken coördinator

Om het rekenonderwijs optimaal tot z'n recht te laten komen op de Zonnehoeck is er een reken coördinator werkzaam. Het rekenonderwijs op de Zonnehoeck richt zich op rekenvaardigheden en begrippen die de leerlingen in het dagelijkse leven nodig hebben voor nu en voor later.

Bij het rekenonderwijs neemt het leerproces een belangrijke plaats in. De leerlingen ontwikkelen rekenstrategieën en vaardigheden om de dagelijkse praktijk beter te begrijpen en er mee om te gaan. In het leerproces is er ruimte voor eigenheid van de leerling. (Zie kwaliteitshandboek: rekenbeleid voor meer details)

Taal coördinator

Om het taalonderwijs optimaal tot zijn recht te laten komen binnen de Zonnehoeck is er een taal coördinator werkzaam. Onze visie op taal is de thematisch-cursorische. Het werken in thema's is de leidraad voor het werken aan taalonderwijs binnen De Zonnehoeck. Daarnaast worden de verschillende taaldomeinen als lezen, spelling en schrijven geoefend (Veilig leren lezen: KIM versie). Soms aan de hand van een thema en door middel van afzonderlijke lessen. Het taalonderwijs op De Zonnehoeck is sterk gericht op communicatie, al dan niet ondersteund door middel van gebaren en PECS (Picture Exchange Communication System). Binnen school wordt iedereen geschoold in gebarentaal; Nederlands met gebaren. Er komen ook aspecten op interactief taalonderwijs aan bod, zoals het betekenisvol leren en taal leren door taal te gebruiken in interactie met anderen. (Zie kwaliteitshandboek taalbeleid)

3.2 Onderwijsondersteuning structuur

Onze ondersteuning structuur is erop gericht om de ontwikkeling van de leerling maximaal te begeleiden. We zetten daartoe de volgende mensen in:

Algemeen

- (vak-) Leerkrachten:* Zijn verantwoordelijk voor het onderwijs aan en de begeleiding van de leerlingen; eerste aanspreekpunt voor ouders/verzorgers
- Klassenassistenten:* Ondersteunen de leerkracht bij het onderwijs aan en de begeleiding van de leerlingen in de klas
- Zorgcoördinatoren:* Begeleiden leerkrachten bij het onderzoeken van zorgvragen en het vinden van passende oplossingen
- Gedragswetenschapper:* Neemt o.a. IQ-testen af en stelt het instroomprofiel en het integratief beeld op in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)

Specialisten

- Zorgondersteuners:* Bieden begeleiding bij fysieke of medische handelingen (bijvoorbeeld toiletgang, medicijngebruik, aan- en uitkleden)
- Logopedist:* Biedt ondersteuning bij taal-/spraakproblemen
- Combinatiefunctionaris:* Functionaris van de gemeente die ondersteuning biedt bij sport- en cultuuractiviteiten
- Specialisten van het autismesteunpunt:* Ondersteunen leerkrachten en zorgteam bij het vormgeven van onderwijs en interventies voor leerlingen met een diagnose in het autismespectrum
- Leerplichtambtenaar:* Zoekt samen met de school en ouders naar een oplossing bij problemen met schoolbezoek en/of ter voorkoming daarvan
- Schoolmaatschappelijk werker:* Adviseert het intern zorgteam en is de schakel tussen school, ouders/verzorgers en externe hulpverlening ter ondersteuning van de leerling en/of het gezin.

Overlegorganen

De overlegorganen zijn in de volgende paragraaf beschreven bij het planmatig werken. De commissie van Begeleiding (CvB) en het Multidisciplinair overleg (MDO)

3.3 Planmatig werken

Opbrengstgericht werken (EduMaps)

Opbrengstgericht werken betekent dat opbrengstgegevens worden gebruikt om het onderwijsproces te verbeteren zodat de prestaties van de leerling toenemen.

Binnen De Zonnehoeck werken we met het leerlingvolgsysteem EduMaps. In EduMaps zit het HUB Doelgroepenmodel (HUB-DGM) verwerkt. Het HUB-DGM is een instrument dat via vaste procedures scholen doelgericht ondersteunt bij het formuleren van het OPP (ontwikkelingsperspectief), de onderbouwing van de verwachte uitstroombestemming, het volgen van de ontwikkeling van leerlingen en het in kaart brengen van de opbrengsten van het onderwijs. Bovendien biedt het mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering. De school doorloopt met het HUB-DGM een aantal vaste stappen die de leerling via een passende leerroute leidt naar een maximaal haalbare uitstroombestemming. In het HUB-DGM wordt verder gekeken dan IQ-scores. Nadrukkelijk worden ook andere factoren van het kind mee genomen. Deze brede informatie is van groot belang, zeker wanneer de cognitieve mogelijkheden en de sociale vaardigheden ver uit elkaar liggen. Zo kunnen leerlingen met autisme beschikken over (ruim)voldoende cognitieve mogelijkheden om bepaalde taken of werkzaamheden uit te voeren, maar kan de sociale interactie het functioneren op school of werkplek belemmeren.

Het HUB-DGM / EduMaps is gebaseerd op de cyclus van het handelingsgericht werken. Het OPP bevat de te volgen leerroute en de te bereiken uitstroombestemming voor de leerling. Nadat een leerling in een leerroute is geplaatst, monitoren en evalueren we de ontwikkeling van de leerling systematisch.

Eén maal per jaar wordt bepaald of de leerling zich conform, gunstiger of ongunstiger dan het vastgestelde OPP ontwikkelt.

OPP

Voor de nieuwe leerlingen die op het SO starten, wordt er binnen zes weken na hun start een OPP (Ontwikkelingsperspectief) geschreven. Dit wordt opgesteld door de GZ psycholoog/orthopedagoog en de Zorgcoördinatoren.

Het OPP bestaat uit:

1. Instroomprofiel (leerling gegevens uit dossier)
2. Uitstroombestemming
3. Leerroute
4. Ondersteuning behoefte

Stap 1: Het vaststellen van het instroomprofiel

De school stelt voor nieuwe leerlingen binnen zes weken een OPP op. Het bestuur is daarvoor verantwoordelijk maar feitelijk is de commissie van begeleiding aan zet. Allereerst wordt een compleet beeld van de leerling in het instroomprofiel geschetst. Bronnen hiervoor zijn onder meer het leerling dossier, (eigen) psychologisch onderzoek, leerresultaten, medische gegevens en informatie uit de thuissituatie. Vervolgens wordt in het instroomprofiel de leerling ingeschaald (profiel 1 t/m 6) op de dimensies van menselijk functioneren (verstandelijke vermogens, adaptief gedrag en participatie).

Deze inschaling wordt onder meer bepaald aan de hand van de IQ-gegevens en een actuele niveaubepaling op de leerlijnen van de kernvakken.

Verder brengt de psycholoog in kaart welke leerling en contextfactoren het onderwijsproces kunnen bevorderen of juist belemmeren en (mede) bepalen of de leerling de uitstroombestemming kan bereiken.

Het instroomprofiel sluit af met het integratief beeld, een kernachtige omschrijving van de betreffende leerling. Het instroomprofiel biedt de aangrijpingspunten voor het handelen en is leidend voor de uitstroombestemming.

Stap 2: *Het vaststellen van de uitstroombestemming.*

Op basis van het instroomprofiel - de scores, de bevorderende en belemmerende factoren en het integratief beeld - stelt de zorgcoördinator (CvB) de uitstroombestemming vast. Deze is gebaseerd op een inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling. Daarbij spelen zowel de context als de concrete instroomeisen van de vervolgvoorziening mee. Het verstandelijk functioneren is richtinggevend bij het vaststellen van de uitstroombestemming. De CvB gaat uit van hoge maar realistische verwachtingen en schrijft een duidelijk onderbouwing voor de keuze van de uitstroombestemming.

Leerroute	Leerlingen uit het SO stromen uit naar:	Leerlingen uit het VSO stromen uit naar:
1	VSO	Belevingsgerichte dagbesteding
2	VSO	Taakgerichte en activerende dagbesteding
3	VSO	Beschut werk
4	VSO/PrO	Arbeid
5	VSO/PrO/VMBO(BBL)	Arbeid/vervolgonderwijs
6	VSO/PrO/VMBO(KBL, GTL)	Vervolgonderwijs
7	VSO /VMBO/HAVO/VWO	Vervolgonderwijs

Bij jonge startende leerlingen is nog met minder zekerheid te zeggen welke uitstroombestemming en welke eindniveaus de leerling kan behalen. In de communicatie met ouders over de te verwachten ontwikkeling wordt dan ook nog in globale termen gesproken. Uit onderzoek door Cito (Clijsen, 2009) blijkt dat na drie evaluatiemomenten (ten aanzien van de didactische vakken) het perspectief meer nauwkeurig is aan te geven. Vanaf dat moment kan de uitstroombestemming specifiek met de ouders gecommuniceerd worden.

Stap 3: *Het vaststellen van de leerroute en de eindniveaus voor de ontwikkelingsdomeinen.*

Op basis van de gegevens van het instroomprofiel en de uitstroombestemming wordt vervolgens voor ieder ontwikkelingsdomein of kernvak (sociaal emotionele ontwikkeling, leren leren, praktische redzaamheid, zintuigelijke en motorische ontwikkeling, mondelinge en schriftelijke taal(lezen), rekenen (wiskunde)) het uitstroorniveau vastgesteld. Dit bepaalt waar de leerling naar toe werkt en welke leerlijnen worden gevolgd.

Beheersingsdoelen leerstandaard SO

	Beheersingsniveau eind SO
leerroute	
1	Plancius Niveau 1-6
2	SO-ZML niveau 3
3	SO-ZML niveau 6
4	SO-ZML niveau 9 Basisleerlijn niveau 4
5	Basisleerlijn niveau 6
6	Basisleerlijn niveau 8
7	Basisleerlijn niveau 10

Zo is voor elke leeftijd per leerroute bepaald aan welke doelen er gewerkt moet worden om het gestelde uitstroorniveau, passend bij profiel en leeftijd te behalen.

Voor het SO worden de leerlijnen van Plancius, HUB DGM en de CED PO/SBO gehanteerd.

Het uitgangspunt in het onderwijsaanbod is de toegekende uitstroombestemming, een leerling kan echter verschillende leerroutes volgen. Bijvoorbeeld: een leerling met uitstroombestemming 3 kan beschikken over relatief sterke mogelijkheden voor wat betreft lezen. Deze leerling kan werken aan de doelen van leerroute 4 voor lezen. Een ander voorbeeld is een leerling met leerroute 3, voor wie het ontwikkelingsdomein zelfredzaamheid

een grote belemmering vormt. Deze leerling kan werken aan de doelen van leerroute 2 voor zelfredzaamheid.

Stap 4: *Het vaststellen van de ondersteuningsbehoefte.*

Na het bepalen van de leerroute, geven we (zorgcoördinator en leerkracht) aan, welke omgeving en welke ondersteuning de leerling nodig heeft om de beoogde eindniveaus daadwerkelijk te kunnen realiseren.

De ondersteuningsbehoeften van de leerling worden in kaart gebracht op het gebied van leren en ontwikkelen, sociaal emotioneel gedrag, communicatie, fysiek en medische aspecten.

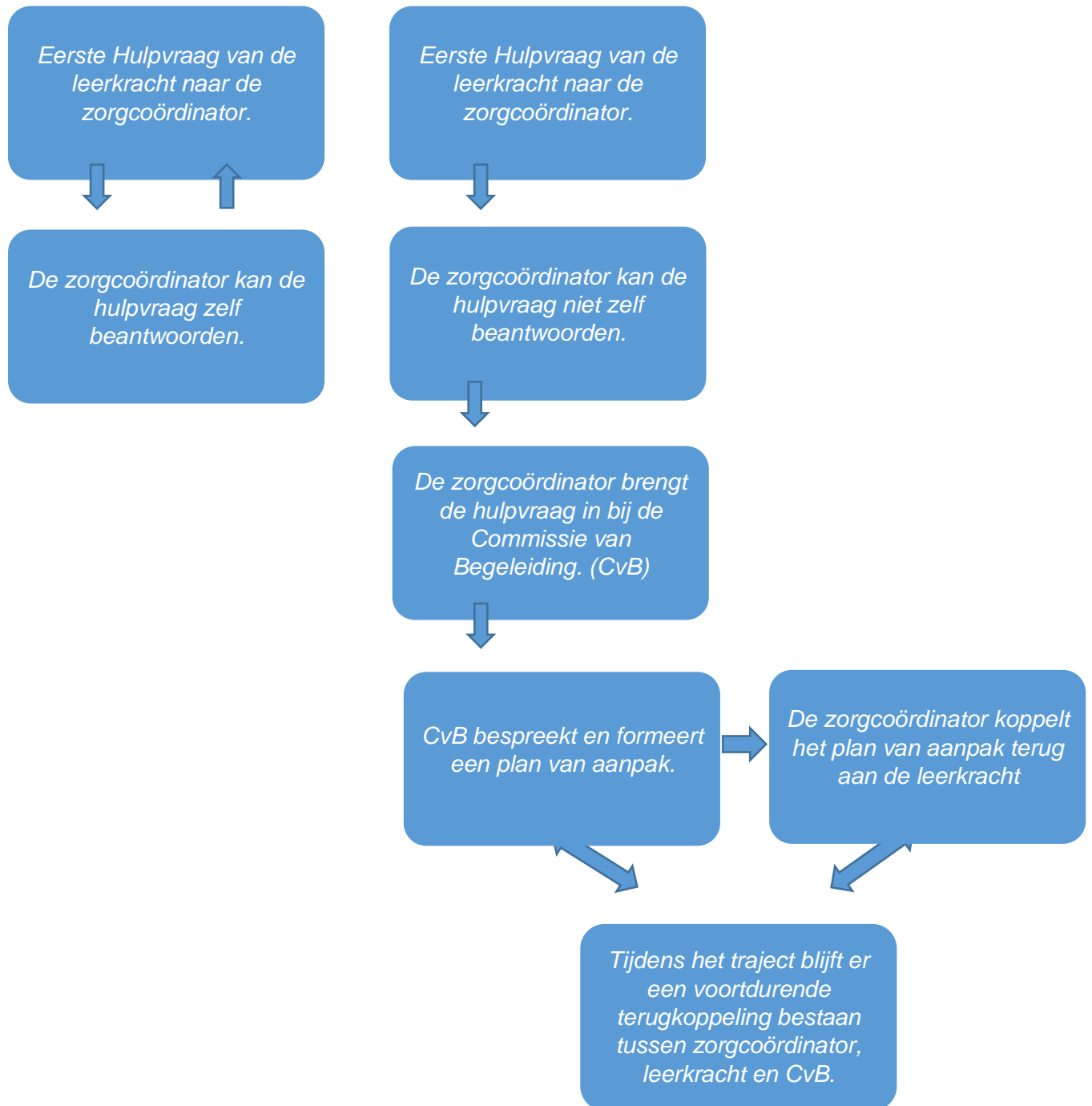
De intensiteit van de ondersteuning wordt weergegeven middels een score van 1: zeer intensieve ondersteuning tot 7: ondersteuning conform de kalenderleeftijd.

In januari wordt elk OPP geëvalueerd met de CVB, de leerkrachten en ouders. Als tijdens de evaluatie blijkt dat de uitstroombestemming van de leerling moet worden aangepast zal de CVB dit met de leerkracht en ouders bespreken.

Aanpassingen worden door de zorgcoördinator ingevuld in het OPP onder het kopje evaluatie voorzien van een datum.

Een getekend OPP van elke leerling gaat in het dossier, dit is de verantwoordelijkheid van de zorgcoördinator.

Leerling ondersteuning organogram

CvB

De CvB (Commissie van Begeleiding) komt één keer per drie werkweken bij elkaar. (De data zijn terug te vinden op het jaarrooster.)

In de CVB hebben zitting:

- Voorzitter: GZ-psycholoog/orthopedagoog
- Adjunct directeur
- Zorgcoördinatoren
- Maatschappelijk deskundige van MEE Veluwe (gedeeltelijk aanwezig)
- Schoolarts. (Eénmaal per zes weken aanwezig, daarnaast indien nodig mailcontact)
- Revalidatiearts Klimmendaal is (ongeveer viermaal per jaar aanwezig, daarnaast indien nodig mailcontact)

In de CVB wordt tweemaal per schooljaar de brede ontwikkeling van alle leerlingen besproken. De zorgcoördinator brengt de gegevens voortvloeiend uit een MDO (multidisciplinair overleg) in. De MDO-verslagen zijn terug te vinden in het leerling dossier.

In de CVB-vergaderingen wordt de hulpvraag van de leerling besproken. Dit kan een vraag of zorg zijn met betrekking tot de cognitieve-, medische-, gedragsmatige-, communicatieve (spraak, taal) of sociaal- emotionele ontwikkeling. Er kan een aanvraag gedaan worden voor begeleiding vanuit de TOM-training, logopedie, SVIB, SI, fysio/ergotherapie, autisme ondersteuning en/of EMDR (Eye Movement Desensitization and Reprocessing, zie bijlage 2). Een leerkracht kan bij de zorgcoördinator bespreekpunten aanleveren voor de CVB.

Binnen de Zonnehoeck worden alle nieuwe leerlingen gescreend door de logopedisten. Zo nodig krijgen leerlingen individuele therapie i.v.m. problemen op het gebied van communicatie, taal, spraak, stem, stotteren, gehoor, mondgedrag en eten/drinken. De logopedisten verzorgen ook groepslessen. Zij adviseren het team t.a.v. ondersteunende communicatie (gebaren, PECS, picto's) en Leespraat.

Alle teamleden worden extern geschoold in 'Nederlands met gebaren' door praktijk 'de Gebarenjuf'.

Jaaroverzicht leerling ondersteuning:

Wanneer	Wat	Wie
Laatste vrijdag van de zomervakantie.	Overdracht bespreking n.a.v. het OPP, opbrengsten leerling plan en het overdrachtsformulier.	Klassenteams
Start nieuwe schooljaar	Groeps-/leerling plan opstellen in EduMaps Doelen afstemmen met desbetreffende therapeuten (logopedie, ergo/fysiotherapie)	leerkracht
Binnen 6 weken na start van het schooljaar	- OPP opstellen voor nieuwe leerlingen - Bespreken van dit OPP met ouders. - zo nodig AVI-toets afnemen bij nieuwe leerlingen. (Evt. ZML/speciale leerlingen cito toets afnemen) -screening logopedie.	- CVB. - Leerkracht, psycholoog en zorgcoördinator. - Leerkracht - Logopedisten
2 ^e schoolweek	Formulieren: calamiteiten, medicatieprotocol, schoolgids, formulier toestemming publicatie foto/film, vakantierooster	Administratie verzorgt alle formulieren
3 ^{de} schoolweek.	Kennismakingsavond met ouders.	Klassenteams
September	Volgen van leerlingen die uitgestroomd zijn	Administratie
September/ oktober.	Huisbezoek.	Klassenteam, in iedere geval de leerkracht en door max. 2 personen
Oktober, voor de herfstvakantie	Bespreking leerling plan met ouders Wanneer een OPP een uitstroom is bijgesteld, dit bespreken met ouders en het aangepaste OPP laten ondertekenen tijdens de LP bespreking.	Klassenteam Zorg coördinator
Januari	evalueren van de doelen in EduMaps	Leerkracht
Januari	Afnemen CITO speciale leerlingen/ZML CITO en AVI toetsen	Leerkracht
Januari	MDO/leerlingbespreking Zorgcoördinator bespreekt MDO/leerlingen in het CvB	Leerkracht
Februari	Bespreking tussenevaluatie doelen EduMaps met ouders.	Klassenteam
Februari	Evaluatie OPP; bij wijziging uitstroombestemming bespreken met ouders. Zorgcoördinator houdt wijzigingen uitstroombestemming/ leerroute met datum bij in het kopje evaluatie van het OPP	- CVB. - GZ-psycholoog, Zorgcoördinator, Leerkracht
Mei	Afnemen CITO speciale leerlingen- en AVI toetsen	Leerkracht
Mei	Opbrengsten evalueren voor bestuur	Zorgcoördinatoren

	Dashbaord Het hele jaar invullen	
Mei/Juni	MDO/leerlingbespreking Zorgcoördinator bespreekt MDO/leerlingen in het CvB	Leerkracht
Juni	Evalueren van de einddoelen in EduMaps	Leerkracht
Juni	Eindopbrengsten leerlingplan bespreken met ouders.	Klassenteams
Juni	Nieuwe groepsindeling aan leerlingen vertellen, na eindevaluatie LP met ouders.	Leerkracht
2 weken voor de zomervakantie	Rapport mee met leerlingen	Leerkracht
Juli	MDO verslagen in het leerling dossier	Zorgcoördinator
Juli	OPP's evalueren en analyse opbrengsten MDO's verwerken in OPP 's	Zorgcoördinator /leerkracht/GZ psycholoog
2 weken voor de zomervakantie	Kennismaking nieuwe leerlingen en afscheid van leerlingen die naar het VSO vertrekken	Klassenteam

Multidisciplinair overleg (MDO)

MDO is een Leerlingbespreking onder leiding van de Zorgcoördinator voor alle betrokken disciplines rondom de leerling m.u.v. MT (managementteam) en GZ-psycholoog. Het is een voorbespreking voor de leerlingplan-bespreking.

De Zonnehoek kent veel disciplines, die allemaal veel werk verzetten en op hun vakgebied veel expertise bezitten. Door de krachten te bundelen en vaker samen om de tafel te gaan is de verwachting dat problematieken bij de leerlingen eerder boven tafel komen en aangepakt kunnen worden. Hierdoor kunnen meer resultaten met de leerlingen behaald worden. Wij verwachten dat structureel gezamenlijk overleg efficiënter werkt en meer leeropbrengsten geeft.

Vormgeving MDO:

In het overleg staan niet alleen de doelen centraal, maar gaat het om het gehele welzijn van het kind en komen de volgende onderwerpen ter sprake:

- Gezondheid/medicatie
- Gedrag
- Thuisituatie
- Communicatie
- De te halen doelen

Het MDO zal plaatsvinden voordat de leerling plan-besprekingen worden gehouden. De data zijn in het jaarrooster vastgelegd, zodat alle disciplines rekening kunnen houden met de data.

Op het formulier MDO krijgen de belangrijkste zaken die besproken zijn in het MDO een plek. De zorgcoördinator geeft in het CvB weer wat er besproken is in het MDO. Aan het eind van het schooljaar zet de leerkracht de MDO-verslagen in EduMaps en meldt dit bij de Zorgcoördinator

De leerkracht zal van tevoren een planning maken voor het MDO en bereidt zelf het MDO voor door het MDO-evaluatie formulier van elke leerling in te vullen.

Disciplines:

Discipline	aanwezigheid tijdens MDO
Leerkracht:	altijd aanwezig
Onderwijsassistent:	altijd aanwezig
Zorgcoördinator:	altijd aanwezig
GZ-psycholoog:	op aanvraag
Zorgbegeleider:	bij alle zorgleerlingen
Logopedist:	bij alle leerlingen die zij in behandeling hebben en op aanvraag.
Vakleerkracht	
Bewegingsonderwijs:	op aanvraag
TOM-begeleider:	alle leerlingen die de TOM-training volgen
Ambulante begeleider:	op aanvraag
Psycho-educatie:	bij alle leerlingen die zij in behandeling hebben en op aanvraag.

Externe discipline

SI-therapeut:	bij alle leerlingen die zij in behandeling hebben en op aanvraag.
Fysiotherapeut:	bij alle leerlingen die zij in behandeling hebben en op aanvraag.
Ergotherapeut:	bij alle leerlingen die zij in behandeling hebben en op aanvraag.

3.4 Grenzen van de zorg

Er zijn grenzen aan de ondersteuning die wij kunnen bieden. We bespreken deze grenzen zowel tijdens de intake als bij toenemende zorgvragen gedurende de schoolloopbaan met ouders/verzorgers. Voorbeelden zijn:

Verstoring van rust en veiligheid: Indien een leerling zodanig grote gedragsproblemen heeft, dat dit leidt tot ernstige verstoring van de rust en orde in de groep of de veiligheid van kinderen en personeel bedreigt en er geen passende opvang en begeleiding meer mogelijk is.

Verstoring van het leerproces voor de andere kinderen: Indien het onderwijs aan de leerling met een handicap een zodanig beslag legt op de tijd en aandacht van de leerkracht dat daardoor de tijd en aandacht voor de overige leerlingen in de groep onvoldoende of in het geheel niet kan worden geboden.

Te grote zorgbehoefte: Indien een leerling een handicap heeft die een zodanige verzorging/behandeling vraagt dat daardoor zowel de zorg en behandeling voor de betreffende leerling als het onderwijs aan de leerling onvoldoende tot zijn recht kan komen. Het gaat hier bijvoorbeeld om leerlingen die verpleegkundige handelingen vragen; het personeel van de school is hiervoor onvoldoende toegerust.

Te geringe leerbaarheid: De leerling moet zinvol aan schoolse activiteiten kunnen deelnemen. Er zal dus enige mate van leerbaarheid en perspectief op ontwikkeling moeten zijn.

4 Conclusie en ambities

Op het SO De Zonnehoeck beschikken we over veel expertise gericht op de diverse doelgroep die op onze school aanwezig is. Er is een duidelijke lijn gecreëerd van Regulier, Bevo en Onderwijs-Zorg. Het aanbod dat wordt gegeven is passend bij de verschillende doelgroepen. De afspraken die zijn gemaakt vanuit de ontwikkelteams in Sterk Speciaal zullen verder geïmplementeerd worden en teambreed ingezet en geschoold gaan worden.

In het jaarplan '20-'21 SO staan de doelen beschreven die bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de ondersteuning die wij aanbieden.

